

wykonywanie opakowań w taki sposób, aby możliwy był ich późniejszy recykling, a jeżeli nie będzie to możliwe to inna forma odzysku, ograniczać w opakowaniach obecność substancji stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi lub dla środowiska. Takie postępowanie pozwoli nie tylko na wprowadzanie do obrotu mniejszych ilości opakowań i uzyskanie łatwo mierzalnych korzyści finansowych, ale także na racjonalne korzystanie ze środowiska naturalnego (poprzez zużywanie mniejszych ilości zasobów z których wykonane są opakowania).

PRODUKCJA ŻYWNOŚCI W POLSCE: WYMAGANIA PRAWNE

Mykhailo Vasylchenko
Politechnika Łódzka, Polska

Produkcja żywności jest obwarowana wieloma przepisami prawa żywnościowego obowiązującego w Unii Europejskiej i w Polsce:

Rozporządzenie (WE) Nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. W tym akcie prawnym określono ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego oraz ustanowiono procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności. To rozporządzenie ma zastosowanie do wszystkich etapów produkcji, przetwórstwa i dystrybucji żywności;

Rozporządzenie (WE) Nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych. Ten akt prawny reguluje obszar higieny żywności, podkreśla zintegrowane podejście do bezpieczeństwa żywności, określa wymagania higieniczne dla poszczególnych rodzajów produkcji reguluje zasady rejestracji i zatwierdzania zakładów przetwarzających żywność oraz wprowadza definicje pojęć funkcjonujących w branży spożywczej;

Ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia określa wymagania i procedury niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa żywności i żywienia w tym: wymagania zdrowotne żywności i znakowanie żywności, wymagania dotyczące przestrzegania zasad higieny żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, właściwość organów w zakresie przeprowadzania urzędowych kontroli żywności (Dz. U. z 2010 r., Nr 136, poz. 914);

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 maja 2007 r. w sprawie wzorów dokumentów dotyczących rejestracji i zatwierdzania zakładów produkujących lub wprowadzających do obrotu żywność podlegających urzędowej kontroli Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. Nr 106, poz. 730).

Dla zakładów produkujących środki spożywcze wymagania higieniczne zostały określone w załączniku II Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 852/2004. W dwunastu rozdziałach podano wymagania dla pomieszczeń, transportu, sprzętu stosowanego w zakładzie, gospodarki odpadami, zaopatrzenia w wodę, higieny osobistej pracowników, środków spożywczych (surowców, półproduktów i wyrobów gotowych), opakowań, obróbki cieplnej oraz szkoleń pracowników.

Woda używana w obiekcie pochodząca z własnego ujęcia powinna być regularnie badana zgodnie z wymienionym rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Stosując opakowanie jednorazowe należy uzyskać od producenta tych opakowań deklarację zgodności stosownie do art. 16 ust 1 rozporządzenia WE 1935/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 października 2004 r. w sprawie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością i rozporządza Ministra Zdrowia z dnia 22 czerwca 2007 r. w sprawie wykazu substancji, których stosowanie jest dozwolone w procesie wytwarzania lub przetwarzania materiałów i wyrobów z tworzyw sztucznych. Szczegółowe wymagania dotyczące deklaracji zgodności zawiera zał. IV Rozporządzenia Komisji (UE) nr 10/2011 z dnia 14 stycznia 2011 r. (z późn. zm.) w sprawie materiałów i wyrobów z tworzyw sztucznych przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Analizując Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące prawa żywnościowego należy stwierdzić, iż nadrzędnym celem jest zachowanie bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, położony jest nacisk na samokontrolę i szkolenie personelu (kontrola wewnętrzna, doskonalenie, system HACCP) oraz odpowiedzialność producenta za wytworzone i wprowadzone do obrotu środki spożywcze. Wymagania prawne w zakresie bezpieczeństwa środków spożywczych kierują się zasadami: proporcjonalności, elastyczności i ostrożności. Elastyczne podejście prawa europejskiego ma na celu zapewnienie korzystania z tradycyjnych metod produkcji. Zasada elastyczności nie może jednak w żaden sposób stwarzać zagrożenia związanego z niewłaściwą jakością produktu lub z naruszeniem zasad higieny produkcji. W wymaganiach prawnych dot. bezpieczeństwa żywności wprowadzono zapisy: «w miarę potrzeby», «gdzie właściwe», «odpowiednie» i «wystarczające». Powyższe zapisy dają możliwość indywidualnej analizy ryzyka i zastosowania optymalnych rozwiązań w celu osiągnięcia zakładanych celów zdrowotnych i higienicznych.

Prawo żywnościowe nakłada na każde przedsiębiorstwo spożywcze, obowiązek zachowania bezpieczeństwa zdrowotnego środków spożywczych. Zgodnie z art. 19 Rozporządzenia 178/2002, jeżeli podmiot wprowadzający do obrotu uzyskał informację, że wprowadzony przez niego środek spożywczy nie jest zgodny z wymogami w zakresie bezpieczeństwa żywności ma obowiązek natychmiast przystąpić do wycofania danego środka spożywczego z rynku oraz bezzwłocznie powinien powiadomić o tym terenowo właściwe władze sanitarne.

Zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243) - dalej u.o., firma powinna zalegalizować działalność związaną z wytwarzaniem odpadów. Jeżeli w związku z prowadzoną działalnością wytwarzane są niewielkie ilości odpadów niebezpiecznych, wówczas wystarczające będzie przedłożenie informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania nimi. Tego rodzaju regulacja została dopuszczona w przypadku wytwarzania odpadów niebezpiecznych w ilości do 0,1 Mg rocznie albo powyżej 5 Mg rocznie odpadów innych niż niebezpieczne. Jeżeli odpady niebezpieczne

повстають в кількостях перевищуючих 100 кг щорічно, тоді необхідним буде одержання рішення затверджуючого програму господарства відходами небезпечними.

Суб'єкт користуючись з середовища повинен проводити, актуалізовану щонайменше раз на рік, реєстрацію містять інформацію і дані, на підставі яких встановлюється висота платежів (ст. 287 п.о.с.) і надіти маршалку воєводства випис містять ці інформації. Суб'єкти користуючись з середовища, в зокрему за експлуатуванням установки, з якої емісія вимагає дозволу, мають також обов'язок складання і введення звіту щорічного до Крайової бази, т.зв. звіту KOBIZE, згідно з ст. 7 п.о.с. 1 закону від 17 липня 2009 р. про систему управління емісіями газів теплових і інших речовин (Дз. У. № 130, п.о.с. 1070 з пізніш. змін.).

СУТНІСНА, СТРУКТУРНА ТА ВИДОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО СЕРЕДОВИЩА

*Дмитрієв І.А., д.е.н., професор
Шевченко І.Ю., к.е.н., доцент*

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Розвиток процесів підприємництва неможливий поза соціально-економічним контекстом розвитку держави. Створюючи нове підприємство для реалізації своїх здібностей і можливостей, досягнення поставлених цілей, підприємець долучається до функціонування соціально-економічної системи, змінюючи її стан і структуру.

Тому створення підприємства й імовірність його успішної діяльності можна трактувати тільки як частину всієї соціально-економічної системи в цілому. У такий спосіб суб'єкти підприємництва функціонують у рамках бізнес-середовища або підприємницького середовища.

В економічній літературі середовище підприємництва розглядають як:

- сукупність умов, що впливають на формування, розвиток і можливості реалізації підприємницьких функцій [1];

- комплекс умов і чинностей зовнішнього порядку, які впливають на можливості та кінцеві результати діяльності суб'єктів ринкових відносин, а також дозволяють підприємцеві реалізовувати свої цілі і функції [2];

- суспільно-економічну ситуацію, що включає ступінь економічної свободи, наявність (або можливість появи) підприємницького корпусу, домінування ринкового типу економічних зв'язків, можливість формування підприємницького капіталу й використання необхідних ресурсів [3].

Підприємницьке середовище – це сукупність умов, які впливають на можливість формування та успішної реалізації підприємницької ідеї.

Підприємницьке середовище може бути представлено у вигляді деякої цілісності (рис. 1).

Видова характеристика підприємницького середовища передбачає виділення таких його видів (табл. 1).